

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 219/2014-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. marca 2014 predbežne prerokoval sťažnosť J. M., zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Advokátska kancelária, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti zaručeného čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života zaručeného čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci zaručeného čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života zaručeného čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní sp. zn. 19 Co 33/2013 a jeho rozsudkom č. k. 19 Co 33/2013-362 z 27. augusta 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. novembra 2013 faxom doručená sťažnosť J. M. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti zaručeného čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života zaručeného čl. 19 ods. 2 ústavy, základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci zaručeného čl. 46 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života zaručeného čl. 8 ods. 1 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného čl. 13 dohovoru postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní sp. zn. 19 Co 33/2013 a jeho rozsudkom č. k. 19 Co 33/2013-362 z 27. augusta 2013. Sťažnosť bola doplnená v písomnej forme podaním doručeným ústavnému súdu 13. novembra 2013.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľ sa 17. júla 2006 žalobou proti Krajskému školskému úradu v Prešove, Námestie Mieru 3, Prešov (ďalej len „žalovaný“), doručenou Okresnému súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) domáhal ochrany osobnosti v podobe požadovaného zaplatenia nemajetkovej ujmy v sume 500 000 Sk. K zásahu do sťažovateľových osobnostných práv malo dôjsť rozhodnutím vedúceho služobného úradu sťažovateľa (sťažovateľ bol zamestnaný na bývalom Okresnom úrade Vranov nad Topľou) zo 16. júla 2003 o odvolaní sťažovateľa zo štátnozamestnaneckého pomeru s odôvodnením poukazujúcim na uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 525 z 26. júna 2003, ktorým bolo schválené zníženie počtu funkčných miest v kapitolách krajských úradov k 1. júlu 2003. Sťažovateľ proti uvedenému administratívne rozhodnutiu podal odvolanie, bývalý Úrad pre štátnu službu ako odvolací orgán však rozhodnutím sp. zn. USS-18404/2003 zo 4. novembra 2003 potvrdil

rozhodnutie vedúceho služobného úradu. Proti odvolaciemu rozhodnutiu podal sťažovateľ na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) žalobu. Rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 6 SŽ 179/03 z 24. novembra 2004 bolo rozhodnutie Úradu pre štátnu službu zrušené z dôvodov podľa § 250j ods. 2 písm. c) a d) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Toto konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené.

O sťažovateľovej žalobe o ochranu osobnosti rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 20 C 111/2006-108 z 23. septembra 2008 tak, že ju zamietol. Na odvolanie sťažovateľa krajský súd rozsudkom zo 16. júna 2009 v konaní sp. zn. 5 Co 87/2009 prvostupňový rozsudok okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ sa obrátil sťažnosťou proti odvolaciemu rozsudku krajského súdu na ústavný súd, ktorý nálezom č. k. II. ÚS 349/09-36 z 20. januára 2010 vyslovil porušenie sťažovateľovho základného práva na súdnu ochranu a jeho práva na spravodlivé súdne konanie postupom krajského súdu v konaní sp. zn. 5 Co 87/2009, odvolací rozsudok zo 16. júna 2009 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Ústavný súd konštatoval, že z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 6 SŽ 179/03 z 24. novembra 2004 „*je nepochybné, že skončenie štátnozamestnaneckého pomeru sťažovateľa odôvodňované jeho nadbytočnosťou vyplývajúcou z uznesenia vlády je v rozpore so zákonom, keďže uznesenie vlády nepreukazuje, že došlo k zníženiu počtu štátnozamestnaneckých miest práve na pracovisku sťažovateľa, resp. u jeho zamestnávateľa*“, a preto „*neobstojí... námietka krajského súdu, podľa ktorej nešlo o vyslovene nezákonné rozhodnutie, ale iba o realizáciu zákonom danej možnosti rozhodnúť o ďalšom trvaní štátnozamestnaneckého pomeru sťažovateľa*“. Ďalej ústavný súd dôvodil, že „*právoplatné nezákonné rozhodnutie Úradu pre štátnu službu treba považovať za neoprávnený zásah*“, a teda „*tvrdenie krajského súdu, podľa ktorého v konaní nebol preukázaný neoprávnený zásah, preto neobstojí*“. Napokon ústavný súd uviedol, že „*neobstojí ani námietka, podľa ktorej nie je daná príčinná súvislosť medzi vydaním rozhodnutia o skončení štátnozamestnaneckého pomeru sťažovateľa a porušením alebo ohrozením osobnostných práv sťažovateľa. V tejto súvislosti ústavný súd podotýka, že krajský súd svoj záver o neexistencii príčinnej súvislosti prakticky nijako neodôvodnil. Vzhľadom na to, že po nezákonnom skončení štátnozamestnaneckého pomeru*

mal byť sťažovateľ podľa vlastného tvrdenia po dobu štrnástich mesiacov nezamestnaný, javí sa záver krajského súdu o neexistencii príčinnej súvislosti ako zjavne neodôvodnený.“

Po vrátení veci krajskému súdu tento na podklade záväzných právnych záverov ústavného súdu uznesením z 30. marca 2010 v konaní sp. zn. 19 Co 28/2010 prvostupňový rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Okresný súd po vrátení veci na ďalšie konanie rozsudkom č. k. 20 C 111/2006-309 z 26. novembra 2012 sťažovateľovu žalobu zamietol. S ohľadom na § 135 ods. 1 OSP konštatoval viazanosť nálezom ústavného súdu vo veci sp. zn. II. ÚS 349/09. Rozhodnutie o skončení štátnozamestnaneckého pomeru sťažovateľa teda bolo aj podľa názoru okresného súdu rozhodnutím nezákonným, toto rozhodnutie bolo potrebné vyhodnotiť ako neoprávnený zásah v zmysle ustanovení zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) o ochrane osobnosti a okresný súd ustálil aj danosť príčinnej súvislosti medzi vydaním rozhodnutia o skončení štátnozamestnaneckého pomeru sťažovateľa a porušením, resp. ohrozením jeho osobnostných práv.

V nadväznosti na uvedené si potom okresný súd stanovil svoju ďalšiu úlohu v konaní, a to *„vyhodnotiť ako nezákonné rozhodnutie, ktoré je potrebné považovať za neoprávnený zásah... do... dielčích práv na ochranu osobnosti žalobcu“*. Pritom okresný súd poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ vo svojej žalobe tvrdil zásah do svojho práva na súkromie a do svojho práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti.

Okresný súd uviedol, že sťažovateľ *„v konaní neunesol dôkazné bremeno o existencii nezákonného rozhodnutia objektívne spôsobilého zasiahnuť do konkrétnych zložiek osobnosti žalobcu a riadnom ustálení príčinnej súvislosti medzi týmto zásahom a porušením osobnostných práv žalobcu, aby bolo možné pristúpiť ku skúmaniu, či žalobcovi vzniklo právo aj na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch... Súd je toho názoru, že nezákonné rozhodnutie, ako neoprávnený zásah, nespôsobilo značnú ujmu v práve na súkromie a rodinný život žalobcu. To, že sa s manželkou hádali, isto súviselo s danou situáciou, zložitou, v ktorej sa ocitli, keď žalobca prišiel o prácu, stal sa*

nezamestnaným, bolo potrebné zabezpečiť materiálne rodinu, rovnako aj deti,... avšak súd má zato, že nešlo o takú ujmu, ktorá by spôsobilá rozvrat manželstva, resp. viedla by až k rozvodu manželstva. Z tohto dôvodu súd má zato, po preskúmaní jednej zložky, tvoriacej dielčie právo na ochranu osobnosti žalobcu, že nebola spôsobená značná závažná ujma, nezákonným rozhodnutím v práve na rodinný a súkromný život. Manželia spolu naďalej žijú v domácnosti, sú si stále oporou, čo pre súd vyplynulo z výpovede... manželky žalobcu, spolu vychovávajú svoje deti... Súd z výpovede manželky žalobcu mal práve za preukázané, že v tom čase aj keď o probléme svojho manžela nechcela počúvať, bála sa reakcie okolia na danú situáciu, práve naopak bola jeho oporou, zabezpečovala chod celej domácnosti a starala sa o deti. Podľa názoru súd tak, nezákonné rozhodnutie ako neoprávnený zásah tak nespôsobilo závažnú ujmu v rodine žalobcu, v jeho práve na súkromie, ktorá by bola dôvodom na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.“

Vo vzťahu k sťažovateľom tvrdenému zásahu do práv na zachovanie ľudskej dôstojnosti okresný súd dôvodil, že sťažovateľ „nepreukázal, žeby bola narušená jeho vážnosť, jeho odbornosť, posúdenie osoby, ako zamestnanca, nielen v pracovných, ale aj v spoločenských vzťahoch. Nebola preukázaná žiadna príčinná súvislosť medzi týmto nezákonným rozhodnutím a uplatnením, resp. aby žalobca mal problémy nájsť si prácu v dôsledku, že z dôvodu tohto nezákonného rozhodnutia bola ohrozená jeho česť, vážnosť v odborných, spoločenských a rovnako aj pracovných kruhoch. Žalobca nepreukázal žiaden relevantný dôkaz, ktorým by preukázal mieru, akou bola jeho dôstojnosť v spoločnosti znížená rovnako, ako bola znížená jeho vážnosť v spoločnosti. Podľa názoru súdu bolo potrebné preukázať značnú, závažnú ujmu, nielen ujmu bežnú.“

K sťažovateľom tvrdenému zhoršeniu zdravotného stavu okresný súd uviedol, že sťažovateľ „preukázal lekársku správu, z ktorej vyplýva, že jeho ošetrojúci lekár zaznamenal zdravotné problémy u žalobcu, a to zvýšenie krvného tlaku do inkriminovaného obdobia. Taktiež žalobca uviedol, že musel sa podrobiť operácii krčových žíl. Súd je však toho názoru, že nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi skončením štátnozamestnaneckého pomeru a vznikom zdravotných problémov, ktoré mohli byť zapríčinené aj inými, dlhšiu dobu existujúcimi faktormi, ktoré existovali priamo u žalobcu. Samotná manželka žalobcu uviedla, že medzi operáciou, medzi jeho náladami,

medzi psychickým rozpoložením žalobcu a odvolaním z funkcie nebola žiadna príčinná súvislosť. Rovnako toto tvrdenie nebolo relevantne lekáorskými správami vyvrátené.“.

Okresný súd sa stotožnil s názorom, podľa ktorého nezamestnanosť sťažovateľa v období 14 mesiacov po zániku štátnozamestnaneckého pomeru spôsobila, že „došlo k zhoršeniu jeho sociálnej a finančnej situácie, ako aj k zhoršeniu sociálnej a finančnej situácie členov jeho rodiny a domácnosti,... Súd pri svojom rozhodovaní rovnako zvažil a mal za preukázané, že skutočne musel vynaložiť žalobca zvýšené úsilie nato, aby si získal nové zamestnanie, aby zabezpečil materiálne potreby svojej rodiny. Avšak súd konštatuje, že daná situácia, v ktorej sa teraz žalobca ocitol, sú viac menej prirodzeným dôsledkom skončenia štátnozamestnaneckého pomeru. Súd zároveň poukazuje aj na vyžiadané správy z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, z ktorých vyplýva, že v tom čase bola nepriaznivá situácia na trhu práce. Žalobca dostal pri skončení štátnozamestnaneckého pomeru odstupné, poberal aj príspevok v nezamestnanosti a materiálne rodinu zabezpečovala aj manželka žalobcu.

V neposlednom rade je potrebné podľa názoru súdu poukázať na to, že dôkazné bremeno na preukázanie závažnej, značnej ujmy do osobnostných práv žalobcu je na žalobcovi. Súd jednoznačne konštatuje, že žalobca v tomto konaní neunesol dôkazné bremeno, ktoré ho zaťažuje, aj vzhľadom na skutočnosť, že vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že nezákonným rozhodnutím nebola spôsobená značná závažná ujma, objektívne spôsobilá privodiť žalobcovi ujmu na jeho právach, ktorá by vyvodzovala právny dôsledok, aby súd rozhodol priznaní relutárnej náhrady podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka žalobcovi.“.

Vo svojom odvolaní proti prvostupňovému rozsudku sťažovateľ kritizoval nerešpektovanie záväzného právneho názoru ústavného súdu i krajského súdu okresným súdom. Okresný súd podľa sťažovateľa konštatoval, „že som neunesol dôkazné bremeno o existencii nezákonného rozhodnutia objektívne spôsobilého zasiahnuť do mojich osobnostných práv, a že som neunesol dôkazné bremeno o ustálení príčinnej súvislosti medzi týmto zásahom a porušením osobnostných práv.

Uvedený názor súdu prvého stupňa, ktorý je základom jeho zamietajúceho rozsudku, je svojvoľný, krajne arbitrárny, nepochopiteľný, nezrozumiteľný, v rozpore so zákonom.“.

Podľa sťažovateľa sa okresný súd s jeho tvrdeniami prednesenými v konaní „*vysporiadal spôsobom, ktorý nie je ani logický, ani zrozumiteľný a dokonca niektoré z dôkazov (ich obsah) účelovo pozmenil, aby vyzneli v môj neprospech. Napriek tomu, že súd vykonal dokazovanie aj pripojeným spisom Okresného súdu Prešov sp. zn. 13C/226/2010, v ktorom vypovedala... aj moja sestra, o okolnostiach významných pre rozhodnutie súdu súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia o tomto dôkaze ani len nezmienil a z toho dôvodu ho pochopiteľne ani nevyhodnotil.*“.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd „*niekoľko rokov pretrvávajúce napätie v rodine, dennodenné hádky medzi manželmi svedkami, ktorých boli maloleté deti, účelovo bagatelizuje*“. S poukazom na výpoveď manželky sťažovateľa pred okresným súdom sťažovateľ v odvolaní uviedol, že „*nemožno nájsť pre zľahčovanie dopadu môjho nezákonného prepustenia zo strany súdu prvého stupňa žiaden dôvod*“. Sťažovateľ namietal aj vyhodnotenie výpovede jeho manželky okresným súdom tak, že ona sama poprela príčinnú súvislosť medzi operáciou sťažovateľa, jeho náladami, jeho psychickým rozpoložením na jednej strane a odvolaním zo štátnozamestnaneckého miesta na strane druhej. Okresný súd teda „*účelovo pozmenil vo svojom odôvodnení jej výpoveď, aby podporil neudržateľný záver o tom, že... nevznikla závažná ujma*...“.

Sťažovateľ v odvolaní argumentoval aj tvrdením, podľa ktorého okresný súd „*opomenul, že k môjmu skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru došlo nezákonne. Za týchto okolností nie je možné rozumieť názoru súdu, že neistota, zhoršenie finančnej situácie rodiny, ku ktorému došlo v dôsledku nezákonného rozhodnutia, sú prirodzeným javom, ktorý by som mal znášať. Ani jeho konštatovaniu o nepriaznivej situácii na trhu práce, ktorú jednoznačne vyhodnotil v neprospech môjho nároku, nemožno rozumieť. Práve skutočnosť, že situácia na trhu práce bola v okrese, kde bývam, zlá, bol dôsledok nezákonného prepustenia ťaživejší*“.

Krajský súd rozsudkom č. k. 19 Co 333/2013-362 z 27. augusta 2013 o odvolaní sťažovateľa rozhodol tak, že prvostupňový rozsudok okresného súdu potvrdil. Podľa jeho názoru okresný súd „*dospel... k správny právny záverom, že aj keď došlo nezákonným rozhodnutím Úradu pre štátnu službu k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv*“.

žalobcu, nie však v takom rozsahu a intenzite, aby mu bolo možné priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch“. Krajský súd zaujal názor, podľa ktorého „v konaní nebolo preukázané, aby bola u žalobcu znížená jeho dôstojnosť, vážnosť v spoločnosti, prípadne iná reakcia, ktorá by bola vyvolaná tak v rodinnom, pracovnom alebo v inom prostredí v dôsledku vydania nezákonného rozhodnutia o skončení jeho štátnozamestnaneckého pomeru.

Súd prvého stupňa správne vyhodnotil aj to, že nebolo preukázané, aby nepriaznivý zdravotný stav, na ktorý žalobca poukazoval, bol dôsledkom skončenia štátnozamestnaneckého pomeru. Je nepochybné, že psychické rozpoloženie žalobcu v čase po odvolaní z funkcie, mohlo na žalobcu negatívne vplyvať, ale v konaní nebolo relevantnými dôkazmi preukázané, aby u žalobcu vznikli také psychické problémy, ktoré by odôvodňovali priznanie nemajetkovej ujmy. V konaní nebol produkovaný žiaden dôkaz, ktorý by jednoznačne potvrdil, že všetky zdravotné problémy, ktoré žalobca v čase po vydaní nezákonného rozhodnutia mal, boli dôsledkom práve tohto rozhodnutia. Ani operácia žil sa nejaví byť dôsledkom odvolania žalobcu z funkcie. Tvrdenia žalobcu a jeho manželky vypočutej ako svedkyne ohľadom zdravotného stavu ako osoby blízkej žalobcovi sa javia byť nevierohodné. Za týmto účelom mal byť produkovaný iný relevantný a nezvratný dôkaz o zhoršení zdravotného stavu v dôsledku vydania nezákonného rozhodnutia o skončení štátnozamestnaneckého pomeru žalobcu, t. j. dôkaz príslušného odborníka z oblasti zdravotníctva.“.

Krajský súd zdôraznil, že okresný súd „vychádzal z Nálezu Ústavného súdu SR... Ak súd prvého stupňa tvrdí, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, myslel tým dôkazné bremeno preukazujúce vznik značnej ujmy v právach žalobcu v takej miere, aby bolo dôvodné priznať žalobcovi satisfakciu v podobe relutárnej satisfakcie v zmysle ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa jednoznačne vychádzal z toho, že nezákonným rozhodnutím došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, k zásahu však nedošlo v takej miere, aby bolo možné žalobcovi priznať satisfakciu vo forme nemajetkovej ujmy žiadanej žalobcom...“.

K sťažovateľovej kritike hodnotenia výpovede jeho manželky okresným súdom krajský súd rekapitulujúc podstatný obsah výpovede uzavrel, že „dôvodom hádok bolo

aj samotné vedenie predmetného sporu, s ktorým manželka žalobcu nesúhlasila“. Pokiaľ ide o výpovede manželky a sestry sťažovateľa v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 13 C 226/2010, krajský súd uviedol, že ak sťažovateľ „chcel relevantnými dôkazmi preukázať zhoršenie zdravotného stavu v dôsledku rozhodnutia o ukončení jeho štátnozamestnaneckého pomeru, mal tak urobiť takými dôkaznými prostriedkami, ktoré by jednoznačne ním tvrdenú skutočnosť o zhoršení zdravotného stavu potvrdili. Ani jeho manželka, ani jeho sestra sa k odborným otázkam týkajúcim sa zdravotného stavu žalobcu relevantne vyjadriť nemohli.“.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ citujúc z nálezu ústavného súdu vo veci sp. zn. II. ÚS 349/09 argumentuje, že „*ak by... prv napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bola žaloba sťažovateľa zamietnutá, tak ako v prípade napadnutom touto sťažnosťou, nebolo nesprávne z hľadiska rešpektovania základných práv a slobôd (predmetom konania je stále ten istý nárok sťažovateľa na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do osobnostných práv, ku ktorému došlo nezákonným rozhodnutím), potom neexistoval dôvod, pre ktorý by mohol ústavný súd prv napadnuté rozhodnutie zrušiť. Prvostupňový súd ale aj odvolací súd sa teda neriadili vo svojom postupe a rozhodovaní nálezom Ústavného súdu a to napriek... ustanoveniu § 56 ods. 6 zákona č. 38/1993.“.*

Podľa sťažovateľa „*konštatovanie odvolacieho súdu o tom, k akému právnemu názoru dospel prvostupňový súd, je v priamom rozpore s názorom samotného prvostupňového súdu, ktorý nedospel k záveru tvrdenému odvolacím súdom, ale naopak, k záveru o neexistencii nezákonného rozhodnutia objektívne spôsobilého zasiahnuť do konkrétnych zložiek osobnosti sťažovateľa a neexistencii riadneho ustálenie príčinnej súvislosti medzi týmto zásahom a porušením osobnostných práv... sťažovateľa“.*

Sťažovateľ kritizuje aj záver krajského súdu o nepreukázaní príčinnej súvislosti medzi zdravotnými problémami sťažovateľa a sporným nezákonným rozhodnutím. Podľa sťažovateľa totiž „*bez toho, aby odvolací súd v súlade s ustanovením § 213 ods. 3 O. s. p. zopakoval dokazovanie, vyhodnotil výpoveď sťažovateľa aj výpoveď jeho manželky ohľadom stavu navrhovateľa po skončení štátnozamestnaneckého pomeru. Súd prvého*

stupňa výpoved' sťažovateľa ani výpoved' jeho manželky ako nevierohodnú nevyhodnotil, súd prvého stupňa k týmto dôkazom jednoducho neprihliadal.“.

Pokiaľ ide o krajským súdom tvrdenú nespôsobilosť manželky a sestry sťažovateľa vyjadriť sa odborne k jeho zdravotnému stavu, sťažovateľ zdôrazňuje, že „výpoved' svedkyne D. B. sa... týkala predovšetkým toho, ako sťažovateľ prežíval nezákonné skončenie štátnozamestnaneckého pomeru, o napätej atmosfére a hádkach v rodine sťažovateľa, o finančných ťažkostiach spojených s touto situáciou a o tom, že skutočnosť, že sa sťažovateľ bránil prepusteniu stala známou v meste Vranov nad Topľou“.

Sťažovateľ napokon namieta, že „napriek vykonaným dôkazom o existencii hlbokej krízy v súkromnom a rodinnom živote, o existencii ťaživých finančných problémov z toho vyplývajúcich, o existencii ťažkého psychického dosahu tejto ťaživej situácie na sťažovateľa o 14 mesiacov trvajúcej nezamestnanosti, odvolací aj prvostupňový súd nepriznali sťažovateľovi odškodnenie takéhoto zásahu. V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že dôkazom, ktoré preukazovali sťažovateľom tvrdené dopady nezákonného prepustenia, neodporovali v konaní žiadne iné dôkazy. Neboli teda vykonané žiadne dôkazy, ktoré by vyvracali skutočnosti vyplývajúce z dôkazov preukazujúcich sťažovateľove tvrdenia. Pri existencii právoplatného rozhodnutia Krajského súdu v Prešove nastal stav, keď za taký drastický zásah do svojho života spôsobený nezákonným rozhodnutím by navrhovateľ nemal byť žiadnym spôsobom odškodnený. Podľa názoru sťažovateľa takýto výklad a aplikácia zákonov nezodpovedá ani jeho právu zakotvenému v čl. 46 ods. 3 Ústavy SR ani právu na účinný prostriedok nápravy.“.

V závere sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd meritórne takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa zakotvené

- v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde,

- v čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, podľa ktorého má každý právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu,

- v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého má každý právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo prerokovaná súdom,

- v čl. 13 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého má každý právo na účinný prostriedok nápravy pred národným orgánom aj keď sa porušenia jeho práv a slobôd dopustili osoby pri plnení úradných povinností,

- v čl. 19 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého má každý právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti,

- v čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného života,

- v čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na rešpektovanie súkromného a rodinného života,

bolo rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/33/2013 zo dňa 27. 8. 2013 a postupom, ktorý mu predchádzal, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Prešove pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/33/2013 zo dňa 27. 8. 2013 a vracia vec Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 5 000 €.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

A. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

1. Námietka zásadného charakteru, ktorou sťažovateľ brojí proti napadnutému rozsudku krajského súdu, je tvrdenie o nerešpektovaní záväzného právneho názoru vysloveného ústavným súdom v náleze vo veci sp. zn. II. ÚS 349/09 okresným súdom a následne ani krajským súdom ako súdom konajúcim o odvolaní sťažovateľa.

Vzhľadom na obsahovú podstatu identifikovanej námietky ústavný súd musel pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zamerať svoju pozornosť na skúmanie, či sa všeobecné súdy konajúce v sťažovateľovej veci po vrátení veci na ďalšie konanie dôsledne riadili právnym názorom ústavného súdu vysloveným v uvedenej veci. Ak by tomu tak

nebolo, potom by bolo dôvodné prijať sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie, lebo nerešpektovanie právneho názoru ústavného súdu vysloveného v náleze vydanom v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy by mohlo po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie viesť k vysloveniu porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy i jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z rozsudku okresného súdu č. k. 20 C 111/2006-108 z 23. septembra 2008 i z naň nadväzujúceho odvolacieho rozsudku krajského súdu zo 16. júna 2009 v konaní sp. zn. 5 Co 87/2009 (fotokópie oboch rozsudkov sťažovateľ pripojil k svojej sťažnosti) ústavný súd zistil, že všeobecné súdy pôvodne zastávali názor, podľa ktorého sťažovateľ nepreukázal nezákonnosť ani nesprávnosť rozhodnutia o skončení jeho štátnozamestnaneckého pomeru. Okresný súd konštatoval, že *„vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že došlo k neoprávnenému zásahu do práv na ochranu osobnosti... a ani to, že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na právach žalobcu chránených ustanoveniami § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka“*. Obdobne podľa krajského súdu *„v konaní nebolo preukázané, aby rozhodnutie o odvolaní... zo štátnozamestnaneckého pomeru bolo neoprávneným zásahom objektívne spôsobilým negatívne dopadnúť na osobnosť žalobcu. Nebola tiež preukázaná príčinná súvislosť medzi vydaním rozhodnutia Okresného úradu a porušením alebo ohrozením osobnostných práv žalobcu. Keďže neboli splnené základné predpoklady pre úspešnosť žaloby v predmetnom konaní, správne prvostupňový súd rozhodol, keď takúto žaloba zamietol.“*

Práve citované právne závery okresného súdu i krajského súdu sa stali objektom kritiky zo strany ústavného súdu v konaní sp. zn. II. ÚS 349/09. V náleze č. k. II. ÚS 349/09-36 z 20. januára 2010 ústavný súd ustálil za nepochybné, že na podklade rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 6 SŽ 179/03 z 24. novembra 2004 *„skončenie štátnozamestnaneckého pomeru sťažovateľa... je v rozpore so zákonom...“*, a preto *„neobstojí... námietka krajského súdu, podľa ktorej nešlo o vyslovene nezákonné rozhodnutie, ale iba o realizáciu zákonom danej možnosti rozhodnúť o ďalšom trvaní štátnozamestnaneckého pomeru sťažovateľa“*. Ďalej ústavný súd jednoznačne konštatoval, že *„právoplatné nezákonné rozhodnutie Úradu pre štátnu službu treba považovať za neoprávnený zásah“*, a teda *„tvrdenie krajského súdu, podľa ktorého v konaní nebol*

preukázaný neoprávnený zásah, preto neobstojí“. Napokon ústavný súd uzavrel, že „*krajský súd svoj záver o neexistencii príčinnej súvislosti prakticky nijako neodôvodnil. Vzhľadom na to, že po nezákonnom skončení štátnozamestnaneckého pomeru mal byť sťažovateľ podľa vlastného tvrdenia po dobu štrnástich mesiacov nezamestnaný, javí sa záver krajského súdu o neexistencii príčinnej súvislosti ako zjavne neodôvodnený.*“

Po vrátení veci na úroveň sústavy všeobecných súdov okresný súd v rozsudku č. k. 20 C 111/2006-309 z 26. novembra 2012 právne ustálil, že „*je daná príčinná súvislosť medzi vydaním rozhodnutia o skončení štátnozamestnaneckého pomeru žalobcu a porušením alebo ohrozením osobnostných práv žalobcu*“ a že „*právoplatné rozhodnutie Úradu pre štátnu službu o skončení štátnozamestnaneckého pomeru žalobcu bolo jednoznačne nezákonné, pričom právoplatné nezákonné rozhodnutie Úradu pre štátnu službu, treba považovať za neoprávnený zásah*“ (strana 8 tretí odsek rozsudku okresného súdu). Citovaný právny názor potom krajský súd v odvolacej fáze konania potvrdil.

Ústavný súd konštatuje, že na prvý pohľad okresný súd a krajský súd po vrátení veci ústavným súdom rešpektovali jeho právny názor koncentrovaný do záveru o nezákonnosti rozhodnutia Úradu pre štátnu službu, o existencii neoprávneného zásahu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti a o danosti príčinnej súvislosti medzi nezákonnosťou rozhodnutia Úradu pre štátnu službu a neoprávneným zásahom do osobnostných práv sťažovateľa. Možno teda uzavrieť, že ústavný súd nálezom vo veci sp. zn. II. ÚS 349/09 záväzným spôsobom konštatoval neoprávnený zásah do osobnostných práv sťažovateľa nezákonným rozhodnutím Úradu pre štátnu službu, pričom tento právny názor okresný súd i krajský súd po vrátení veci na ďalšie konanie rešpektovali.

Napriek tomu však sťažovateľ nie je spokojný s tým, ako bolo konanie vo veci jeho žaloby ukončené, pretože nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 349/09-36 z 20. januára 2010 zjavne interpretuje tak, že rešpektovanie právneho názoru v ňom vyjadreného malo viesť k vyhovaniu jeho žalobe, a nie k jej opätovnému zamietnutiu.

Na tomto mieste ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že Občiansky zákonník explicitne formuje právnu ochranu voči neoprávneným zásahom do osobnostných práv

fyzickej osoby do troch procesných podôb. Ide o zdržovaciú žalobu (uplatnený nárok na upustenie od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti), reštitučnú žalobu (uplatnený nárok na odstránenie následkov neoprávnených zásahov) a satisfakčnú žalobu (uplatnený nárok na priznanie primeraného zadosťučinenia). Výpočet prostriedkov právnej ochrany podľa § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka je demonštratívny, podstatnou z hľadiska predbežne prerokúvanej sťažnosti je však skutočnosť, že konanie vo veci ochrany osobnostných práv je konaním návrhovým, a teda aj v takomto konaní je konajúci súd viazaný žalobným petitom (a contrario § 153 ods. 2 OSP).

Z príloh sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa svojou žalobou domáhal iba priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to v sume 500 000 Sk. Nežiadal teda o iné prostriedky právnej ochrany, čo je vzhľadom na charakter tvrdeného zásahu (rozhodnutie štátneho orgánu) i na jeho ďalší právny osud (zrušenie rozsudkom najvyššieho súdu) logické. Ústavný súd však zdôrazňuje, že sťažovateľ sa mohol žalobným petitom domáhať aj využitia iných, zákonom nepomenovaných procesných podôb právnej ochrany (napr. navrhnúť súdu konštatovanie zásahu do jeho osobnostných práv). Ani popísané okolnosti sťažovateľovho prípadu však nič nemenia na skutočnosti, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka prichádza do úvahy len vtedy, ak sa javia ako nepostačujúce prostriedky právnej ochrany podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ak teda sťažovateľ žalobným petitom požadoval iba náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, spočívalo skutočne (tak ako to konštatoval okresný súd i krajský súd) dôkazné bremeno týkajúce sa preukázania intenzity zásahu do osobnostných práv odôvodňujúcej náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch práve na ňom.

Okresný súd i krajský súd v rámci hodnotenia pred nimi vykonaných dôkazov dospeli k záveru, že sťažovateľ neunesol bremeno týkajúce sa preukázania takej intenzity zásahu do jeho osobnostných práv, ktorý by odôvodňoval priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Závery oboch vo veci konajúcich súdov teda nie sú konštatovaním absencie právneho titulu pre uplatňovanie prostriedkov ochrany osobnosti, a tak ani konštatovaním o chýbajúcom neoprávnenom zásahu do osobnostných práv sťažovateľa. Ba nie sú ani konštatovaním o nedostatku príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a neoprávnenosťou zásahu do osobnostných práv

sťažovateľa. Sú iba autoritatívnym konštatovaním o neunesení dôkazného bremena týkajúceho sa splnenia podmienok odôvodňujúcich priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sťažovateľom, to všetko v procesnom prostredí vyznačujúcom sa uplatňovaním kontradiktórnosti a formálnej pravdy v civilnom sporovom konaní.

Ústavný súd tak zhrňujúco uzatvára, že právny názor vyslovený v náleze č. k. II. ÚS 349/09-36 z 20. januára 2010 nemožno interpretovať ako direktívu požadujúcu vyhovieť žalobnému petitu, ktorým sťažovateľ navrhol výlučne prisúdenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Na prvý pohľad, ale aj pri detailnejšom skúmaní nepresahujúcom však rámec predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd konštatuje, že okresný súd v rozsudku č. k. 20 C 111/2006-309 z 26. novembra 2012 i krajský súd v rozsudku č. k. 19 Co 33/2013-362 z 27. augusta 2013 rešpektovali právny názor ústavného súdu vyslovený v jeho pozitívnom náleze, keďže uznali základ uplatneného nároku na ochranu osobnostných práv.

Výhrady formulované sťažovateľom v odôvodnení jeho zásadnej sťažostnej námietky sa tak dostávajú do pozície nespokojnosti s meritórnym výsledkom prerokovania jeho žaloby všeobecnými súdmi. Tu však ústavný súd rešpektuje podstatu svojej stabilnej judikatúry, v zmysle ktorej skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Právo na spravodlivé súdne konanie nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 232/08).

Ústavný súd ešte dodáva, že sťažovateľov názor o vnútornej rozpornosti dôvodov rozsudku okresného súdu a rozsudku krajského súdu v otázke (ne)existencie nezákonného rozhodnutia a (ne)existencie príčinnej súvislosti medzi sporným administratívnym rozhodnutím a neoprávneným zásahom do osobnostných práv sťažovateľa poukazuje na rozpor, ktorý je len zdanlivý. Okresný súd skutočne konštatoval (sťažovateľ to aj cituje v dôvodoch sťažnosti), že sťažovateľ *„neuniesol dôkazné bremeno o existencii nezákonného rozhodnutia objektívne spôsobilého zasiahnuť do konkrétnych zložiek*

osobnosti žalobcu a riadnom ustálení príčinnej súvislosti medzi týmto zásahom a porušením osobnostných práv žalobcu“, citovanú pasáž odôvodnenia rozsudku okresného súdu však krajský súd podľa názoru ústavného súdu interpretoval korektne. Za dôležité v tejto súvislosti aj ústavný súd považuje, že okresný súd na strane 8 v treťom odseku svojho rozsudku bez akýchkoľvek pochybností konštatoval nezákonnosť administratívneho rozhodnutia i danosť príčinnej súvislosti medzi ním a neoprávneným zásahom do sťažovateľových osobnostných práv a v ďalšom skúmaní sťažovateľom uplatneného nároku z týchto právnych konštánt aj vychádzal. Napokon, citovaný text odôvodnenia prvostupňového meritórneho rozsudku má aj svoje pokračovanie. Okresný súd totiž uzavrel nedostatok objektívnej spôsobilosti nezákonného rozhodnutia spôsobiť taký zásah do osobnostných práv sťažovateľa, *„aby bolo možné pristúpiť ku skúmaniu, či žalobcovi vzniklo práv aj na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch“*. Ustálenú objektívnu nespôsobilosť rozhodnutia Úradu pre štátnu službu zasiahnuť do osobnostných práv sťažovateľa je preto potrebné vnímať v relácii k ním uplatnenému nároku na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, nie vo vzťahu k (ne)existencii samotného zásahu ako takého.

Zásadnú sťažnostnú námietku prednesenú sťažovateľom v dôvodoch jeho sťažnosti tak ústavný súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

2. Porušenie označených práv sťažovateľ vidí aj v nerešpektovaní § 213 ods. 3 OSP krajským súdom, keď tento *„bez toho, aby... zopakoval dokazovanie, vyhodnotil výpoveď sťažovateľa aj výpoveď jeho manželky ohľadom stavu navrhovateľa po skončení štátnozamestnaneckého pomeru. Súd prvého stupňa výpoveď sťažovateľa ani výpoveď jeho manželky ako nevierohodnú nevyhodnotil, súd prvého stupňa k týmto dôkazom jednoducho neprihliadal.“*

Podľa § 213 ods. 3 OSP ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám.

Ústavný súd v postoji krajského súdu nebadá žiaden signál jeho názoru o nesprávnom skutkovom vyhodnotení predmetných dôkazných prostriedkov okresným súdom. Sám sťažovateľ uvádza, že krajský súd vyhodnotil výpoveď jeho manželky ako nevierohodnú, kým okresný súd na ňu neprihliadal. V poňatí okresného súdu teda vykonanie tohto dôkazu nevedlo k formulácii žiadnych skutkových zistení, preto ani krajský súd nemohol dospieť k záveru o ich nesprávnosti, čo je *conditio sine qua non* pre uplatnenie dispozície procesno-právnej normy zakotvenej v § 213 ods. 3 OSP.

Aj ďalšia sťažovateľova námietka odôvodňujúca tvrdené porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie je preto nedôvodná.

3. Sťažovateľ namieta aj výsledky hodnotenia niektorých dôkazov krajským súdom (napr. svedecká výpoveď D. B.), ako aj záver oboch súdov o neunesení dôkazného bremena, keď *„napriek vykonaným dôkazom o existencii hlbokoj krízy v súkromnom a rodinnom živote, o existencii ťaživých finančných problémov z toho vyplývajúcich, o existencii ťažkého psychického dosahu tejto ťaživej situácie na sťažovateľa o 14 mesiacov trvajúcej nezamestnanosti, odvolací aj prvostupňový súd nepriznali sťažovateľovi odškodnenie takéhoto zásahu... dôkazom, ktoré preukazovali sťažovateľom tvrdené dopady nezákonného prepustenia, neodporovali v konaní žiadne iné dôkazy. Neboli teda vykonané žiadne dôkazy, ktoré by vyvracali skutočnosti vyplývajúce z dôkazov preukazujúcich sťažovateľove tvrdenia.“*

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou,

prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 735/2013).

Ústavný súd z vyhodnotenia vykonaného dokazovania okresným súdom i krajským súdom nezistil žiadne známky takej interpretácie alebo aplikácie procesných noriem Občianskeho súdneho poriadku, ktoré by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohli viesť k záveru o porušení ústavou a dohovorom garantovaných práv sťažovateľa. K citovanej argumentácii sťažovateľa ústavný súd iba dodáva, že záver všeobecného súdu o neunesení dôkazného bremena nemusí byť vždy len výsledkom vykonania a následného hodnotenia relevantných protidôkazov, ale môže byť aj výsledkom vyhodnotenia dôkaznej hodnoty dôkazov, ktoré žalujúca strana na podporu svojich tvrdení predložila či navrhla.

4. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 264/2011).

Zhrňujúco tak ústavný súd dospel k záveru, že sťažnostný petit v časti navrhovaného vyslovenia porušenia sťažovateľovho základného práva na súdnu ochranu a jeho práva na spravodlivé súdne konanie by za žiadnych okolností po prijatí na ďalšie konanie nemohol viesť k vyhovujúcemu nálezu. Preto v tejto časti bolo potrebné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

B. K namietanému porušeniu základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci zaručeného čl. 46 ods. 3 ústavy

Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Sťažovateľ návrh na vyslovenie porušenia svojho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 3 ústavy osobitne v systematike dôvodov sťažnosti neobjasnil. Iba naznačil, že „*pri existencii právoplatného rozhodnutia Krajského súdu... nastal stav, keď za taký drastický zásah do svojho života spôsobený nezákonným rozhodnutím by navrhovateľ nemal byť žiadnym spôsobom odškodnený. Podľa názoru sťažovateľa takýto výklad a aplikácia zákonov nezodpovedá ani jeho právu zakotvenému v čl. 46 ods. 3 Ústavy SR...*“.

Ústavný súd zdôrazňuje, že podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 46 ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. Toto pravidlo sa teda vzťahuje aj na základné právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom zaručené v čl. 46 ods. 3 ústavy, ktoré možno považovať konajúcim súdom za rešpektované, ak tento postupoval v súlade s ustanoveniami zákona o zodpovednosti za škodu (napr. III. ÚS 322/08).

Predmetom konania, v rámci ktorého podľa sťažovateľa došlo k porušeniu jeho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 3 ústavy, nebol nárok uplatnený na podklade zákonných predpisov regulujúcich zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Predmetom konania vedeného pred okresným súdom pod sp. zn. 20 C 111/2006 a konania vedeného pred krajským súdom pod sp. zn. 19 Co 33/2013 bol sťažovateľom uplatnený nárok na ochranu osobnosti v podobe návrhu na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Predmet označeného konania preto vecne so základným právom zaručeným čl. 46 ods. 3 ústavy nesúvisí, čo ústavný súd vedie k odmietnutiu sťažnosti v tejto časti ako zjavne neopodstatnenej.

C. K namietanému porušeniu základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti zaručeného čl. 19 ods. 1 ústavy, základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života zaručeného čl. 19 ods. 2 ústavy a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života zaručeného čl. 8 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti...

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života...

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie uvedených základných práv a práva majúcich hmotno-právnu povahu, ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07).

Keďže ústavný súd sťažnosť v časti pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozsudkom a postupom krajského súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie ďalšej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základných práv zaručených

čl. 19 ods. 1 ústavy a čl. 19 ods. 2 ústavy a porušenie práva zaručeného čl. 8 ods. 1 dohovoru, bolo už len nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotno-právneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia.

D. K namietanému porušeniu práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného čl. 13 dohovoru

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie (arguable claim) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. marca 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. apríla 1988, séria A, č. 131).

Z citovanej judikatúry ESLP vyplýva zrejma súvislosť práva zaručeného čl. 13 dohovoru a s ostatnými právami, ktoré dohovor garantuje. Vzhľadom na to, že ústavný súd dospel k záveru o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v časti namietajúcej porušenie práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, zjavná neopodstatnenosť sťažnosti v časti namietajúcej porušenie práva sťažovateľa zaručeného čl. 13 dohovoru je toho logickým dôsledkom.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi formulovanými sťažovateľom v sťažnostnom petite (zákaz pokračovať v porušovaní označených práv sťažovateľa, zrušenie odvolacieho rozsudku krajského súdu, požadované finančné zadosťučinenie a náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. marca 2014